

datkov. » Roma locuta, causa finita — po-
taka ni bilo, ker za šolo ni bilo denarja!
In zadnja postaja tega križevga po-
ta! Ministrstvo za trgovino in industrijo,
oddelek v Ljubljani piše dne 13. julija t. l.,
št. 4621/21: »... pri Vas pa obrtno-na-
daljevalna šola ne deluje in leže učila
nerabljena, naročam, da za slučaj, ko bi
Vaše šole v prihodnjem šolskem letu ne
otvorili, posodite obrtno-nadaljevalni šoli
v Slovenjgradcu vse risarske predloge in
učila za dobo enega leta.«

Bivši poverjenik in sedanjí šef odde-
lka za prosveto je v svoji vpleti za po-
vzgojo šolstva pri zborovanju v Krškem
množično priporočal učiteljstvu, naj brezpo-
govno začne s poukom na obrtno-nadalje-
valnih šolah. Mi bi, ali še danes ne vemo,
če bomo. Jasnó je to da če bomo, ni kriv-
de pri nas, ampak v zastarelih razmerah.

Naš novi gospodar Ministrstvo za
trgovino in industrijo, oddelek v Ljub-
ljani, naj poizkusi naiti zanesljivejšo ma-
terijelno podlago kot je sedanjá. Denar
za šolo se mora dobiti!

Edina trajna in zanesljiva materijelna
podlaga bi bila sledeča: Vlada krije vse
stroške za obrtno-nadaljevalno šolstvo. To
bremeno ji pomaga nositi trgovec in obrt-
nik, ki ima edini interes na teh šolah, ozi-
roma njihova zastopnica Trgovska in
obrtiška zbornica, ki v sedanjih razme-
rah pač mnogo premalo prispeva. Ako
Trgovska in obrtíška zbornica ne zmo-
re cele tretjine, naj se pritegnejo v po-
moč obrtne zadruge in okrajni zastopi.
Vse to na naj uredi vlada, ki ima moč in
pravico za to. Na ta način bo dobilo
obrtno-nadaljevalno šolstvo tudi nekako
izrazitejšo državno lice, kot ga ima že
vse drugo šolstvo v državi. Do oktobra
je za to še časa dovolj. Da bi bilo tudi
dovolj dobre volje!

Iz naše organizacije.

Skupne zadeve.

I. Skupščina UJU poverjenistvo Ljubljana dne 3.
in 4. septembra t. l. v Rogaški Slatini.

Delegati.

XXVI. UČITELJSKO DRUŠTVO ZA BREŽIŠKO-
SEVNÍŠKI OKRAJ:

72. Knapič Janko — Videm ob Savi. 73.
Dernovšek Franc — Sevnica. 74. Potočnik Lu-
dovik — Bizeljsko. — Namestnik: 62. Pečnik
Jože — Kapele. 63. Vadnal Franc — Dobova.

XXVII. UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KRŠKI
OKRAJ:

75. Levstik Leopold — Krško. 76. Rant Franc
— Radeče. 77. Zagarjeva Milena — Leskovec.
78. Šterk Martin — Radeče. — Namestnik: 64.
Golob Janko — Raka. 65. Breč Vinko — Št.
Janž. 66. Klanšek Vinko — Tržišče. 67. Grile
Jelko — Studenec.

XXVIII. UČITELJSKO DRUŠTVO ZA POL-
OKRAJ LJUTOMER:

79. Maverič Karel — Gor. Radgona. 80. Ivanj-
šič Ljudevit — Sv. Jurij ob Ščavnici. 81. Cvetko
Franc — Vučja ves. — Namestnik: 68. Zacherl
Franc — Ljutomer. 69. Maveričeva Ana — Gor.
Radgona. 70. Mikl Ciril — Ljutomer.

XXIX. UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ORMOŠKI
OKRAJ:

82. Rajšp Josip — Ormož. 83. Pinterič Dra-
go — Sv. Miklavž. — Namestnik: 71. Pore-
kar Anton — Hum. 72. Jagodičeva Ivanka —
Sv. Tomaž.

XXX. UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ŠMARSKO-
ROGAŠKI OKRAJ:

84. Kurbus Toma — Slivnica. 85. Čenčič Jo-
sip — Rogatec. 86. Plhak Hugo — Sladka gora.
— Namestnik: 73. Glinšek Ivan in 74. Glinško-
va Marija — Rogaška Slatina. 75. Burdian Ivan
— Ponikva.

XXXI. UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ŠOŠTANJ-
SKI OKRAJ:

87. Stopar Vinko — Velenje. 88. Skala An-
ton — Topolšica. 75. Vrečko Martin — Šo-
štanj. 77. Janežičeva Avgusta — Šoštanj.

Vozna ugodnost za udeležence

skupščine v Rogaški Slatini. — Južna
železnica je dovolila našemu članstvu, ki se ude-
ležiti skupščine v Rog. Slatini 50% popust. V to
svrhu potrebne izkaznice smo razposlali na pred-
sednike vseh okrajnih društev, kjer naj jih do-
stavijo udeležencem. Izkaznico je izpolniti: Na-
vesti je v izkaznici odhodno postajo, in končno
t. j. Rogaško Slatino, dalje čas: od 1. do 10.
septembra 1921 ter ime člana (ice). Pripominja-
mo, da velja vozna ugodnost samo za proge juž-
ne železnice.

Udeležniki iz Ljubljane in okolice naj dvig-
nejo izkaznice v Ljubljani v pisarni strokovnega
talištva v »Učiteljski tiskarni«, istotako oni, ki
potujejo na skupščino preko Ljubljane.

Če potrebuje kako društvo še izkaznic, naj
to sporoči strokovnemu tajništvu v Ljubljani.

Z današnjim izkazom so javljeni delegati
vseh včlanjenih okrajnih društev. Dotičnost dele-
gator je, da se gotovo udeležijo skupščine! —
Istotako opozarjamo na dnevni red dne 3. sep-

tembra t. l., po katerem zborujejo odseki. Članí
odsekov so: I. Stanovsko - politični od-
sek: Rajšp Josip, Čmagoj Fran, Šumer Hinko,
Škulj Andrej, Sodnikova Marija. — II. Časni-
karsko - književni: Dimnik Ivan, Plesni-
čar Pavel, Hren Anton, Zupančičeva Vita. —
III. Pedagoški - didaktični: Hočevnar
Maks, Flere Pavel, Černej Ivan, Scheligova Ir-
ma. — IV. Gospodarski: Lapajne Josip,
Bernot Ivan, Likozar Anton, Pristovšek Fran,
Voglar Fran.

UJU poverjenistvo Ljubljana.

Društvene vesti.

+ Učiteljsko društvo za marenberški okraj
je zborovalo dne 10. avgusta t. l. v Ribnici na
Pohorju.

Mesto odstopivšega predsednika tov. Mirka
Lešnika je otvoril zborovanje tov. podpredsednik
Ivan Womer ter pozdravil s pristrčnimi beseda-
mi vse navzoče, zlasti še gosp. prof. Schaupa iz
Maribora, ki se je tako prijazno odzval našemu
povabilu, dalje tov. Zvonko Jurglovo iz Lelna,
gosp. abs. medicina Drago Vidmarja iz Ljublja-
ne, učiteljskega Otona Brelha in Rajka Iglarja,
gimnazijca Franca Iglarja ter realca Franca Ger-
želja iz Ribnice, ki so kot gostje posetili naše
zborovanje.

V znak radosti nad srečno rešitvijo našega
priljubljenega regenta Aleksandra iz smrtne ne-
varnosti je pozval tov. podpredsednik vse navzo-
če, naj zakličejo trikratni »Živio!« — Nato je čes-
tital v imenu društva tov. Hauptmnu kot novo-
imenovanemu nadučitelju v Ribnici na Pohorju.
Nadalje je poročal o obeh odborovih sejah, ki sta
se vršili od zadnjega zborovanja. Omenil je tudi,
da je dobila okr. učiteljska knjižnica 1000 K dr-
žavne podpore za nabavo potrebnih knjig. Na-
črta za zemljepis in zgodovino sta izgotovljena.
— Kar se tiče skupne prošnje javnih nameščen-
cev marenberškega in mežiškega okraja za zo-
petno podelitev obmejnih dnevnic, se je ista od-
poslala deželni vladi v Ljubljani, ki bo gotovo
vpoštevala tako tehtne razloge in prošnjo ugodno
rešila.

Nato je poročal tov. Womer v imenu odsto-
pivšega tov. predsednika o seji širšega sosveta
pov. UJU v Ljubljani z dne 17. maja 1921. — Kar
se tiče meščanskošolskega učiteljstva soglasno
enoglasno s ptujskim učiteljskim društvom, ki
se je izreklo na svojem zborovanju dne 7. julija
1921 proti sprejemu meščanskošolskega učitelj-
stva v UJU. Kar pa zadeva izjavo tov. poverje-
nika Jelenca v »Slomškovi zvezi«, se sklene, da
naj zastopata naša delegata pri delegacijskem
zborovanju stališče, da bodi naša organizacija
strogo stanovska in nestranskarška, kakor določi-
lo pravila UJU.

Kot delegata za rogaško zborovanje se do-
ločita tov. Womer in Golob, kot namestnika pa
tov. Robič in Pivc.

Temu je sledilo predavanje g. prof. Schaupa
o »Človeštvu in telovadbi«. G. predavatelj nas je
s svojim izredno zanimivim in temeljitim preda-
vanjem vodil skozi vse razvojne dobe človeštva,
od pradobe do danes, ter vsakomur jasno doka-
zal, kako velik vpliv je imela in ima ves čas te-
lovadba na razvoj in obstoj posameznikov, zla-
sti pa celih narodov. Največjo odprno silo so
pokazali vedno le narodi, ki so sistematično go-
jili telovadbo in s tem posredno gojili tudi čit
narodnostne in domovinske ljubezni. G. prof. je
zaključil predavanje z željo, da bi prodrlo zani-
manje za telovadbo, ki ga izkluša vzbuditi v na-
rodu zlasti društvo »Sokol« do vseh plasti na-
šega millega naroda, da zraste iz njega čvrst ter
zaveden jugoslovanski narod.

G. predavatelju še enkrat iskrena hvala za
izredni užitek!

Končno smo sklenili enoglasno, da se pošlje
višjemu šolskemu svetu vloga, da naj se uvede-
jo enotne počitnice.

Na predlog tov. Porekara iz Vuzenice se
sestavi sledeči pripravljalni odbor za ustanovitev
podružnice Jugoslovanske Matice za marenber-
ški okraj: Vuzenica: Porekar, Golob; Muta: Wo-
mer, Černovškova; Marenberg: Pivc, Runovče-
va; Vuhred: Robič; Ribnica: Hauptman, Klac-
erjeva; Pernice: Vollmaier; Trbovlje: Dugarjeva;
Brezno: Krajnc; Sv. Primož: Glaser; Sv. Aja-
ton: Štibler star.; Gortina: Vrata; Wildmoser;
Št. Gžbalt: Jordan. — Za predsednika priprav-
ljalnega odbora se določi tov. Porekar.

Predlog tov. Simona Viherja, da naj se na-
prosi odstopivšega predsednika tov. Mirka Leš-
nika, da bi isti zopet prevzel društveno predse-
dstvo in obdržal članstvo v okr. šol. svetu, se
sprejme z večino glasov.

Prihodnje zborovanje bomo imeli v začetku
novembra t. l. v Vahredu.

Po zborovanju je pobral tov. blagajnik čla-
narino za drugo polovico l. 1921.

Popoldne smo se napotili nekateri zborova-
ci proti Veliki Kapi, s katere se nam je nudil dru-
go jutro prekrasen razgled. — Stanko Lavrič,
t. č. tajnik.

+ Šmarsko - rogaško učiteljstvo je zboro-
valo koncem julija na Slatini pri prav dobri ude-
ležbi. Tovariš predsednik pozdravi zbrani zbor;
tovarišem maturantom pa želi srečno in veselo
pot v delu za šolo in narod. Iskreno pozdravi
dobrodošle tov. nadzornika Schella in goste Ču-
leka, Kožuha, Zajčeve, sopr. Burdianovo in Se-
kirknikovo. Zapisnik zadnjega zborovanja v Šmar-
ju se odobri. Tovariš Zopf in soproga se pismo-
no poslovita od društva, kojemu sta bila vedno zve-
sta člana. Vse dobro v zaslužnem pokoju! To-
Šumer se ta dan opraviči, ker praznuje v Ljub-

lanl s svojimi nekdanjimi sošolci 25letnico učil-
teljevanja. Za »Šolsko Matico« je pobirala člana-
rino tov. Zofka Debelakova. Temu je sledilo po-
davanje tov. nadzornika o »risanju po naravi«. S
pomočjo že izgotovljenih slik nam je s primer-
nimi besedami dal dokaj zelo dobrih in priprnih
navodil, kako bi se risanje na ljudskih šolah
zbojšalo in povzdignilo. Risanje na ta način go-
li v otrocih ljubezen in spoznavanje narave ter
smisel za lepoto in samo - oziroma rokotvornost.
Zbrani so z velikim zanimanjem sledili temu
poduku. Tov. predsednik se mu pristrčno zahvali
za trud in delo. Bog ga čuvaj in ohrani še dolgo
vrsto let med nami! Prav zanimivo je bilo tudi
podavanje tov. Debelakove Zofke o karbidu. V
tem času je bila snov zelo dobro izbrana, ker
se tvariha oziroma njega luč pri nas splošno ra-
bi. Srčna hvala tudi njej! Tov. nadzornik pripo-
roča zbranim, da si razne tehnične in druge
važne življenske naprave ob priliki naših zletov
in potovanj vedno in povsod ogledamo — seve-
da tudi z mladino. Poročilo predsednika o zboro-
vanju širjega sosveta v Ljubljani se vzame na
znanje. Posebno razveseljuje dejstvo, da je dru-
štvo, blagajnica tamkaj in tu v dobrem redu in
stanju. Zborovanje Učit. skupščine se vrši dne 3.
in 4. septembra na tuk. Slatini ter se v ta na-
men izvolijo za delegate sledeči: Kurbus in Glin-
šek; Plhak in Čenčič, nam. Glinšekova in Bur-
dian. Tajniku se naroči, da do jesenskega zboro-
vanja izdela društvena pravila. Za nagrobni spo-
menik š tov. Dobniku pobira tov. Burdian. Kot
član pristopi društvo k »Učit. zdrav. domu« na
Slatini — delež 1000 K. Prihodnje naše zborova-
nje se vrši jeseni — do ta čas pa čili in zdravil!

+ Učiteljsko društvo za brežiški in sevnški
okraj je zborovalo dne 4. avgusta 1921 v Breži-
cah. Udeležba to pot ni bila dovoljna, kar je brž-
čas pripisovati prehudji vročini. Tov. predse-
da je otvoril zborovanje s pristrčnim pozdravom na
vse navzoče. Kot gost je prisostvoval zborovanju
tov. Leber iz Hrastnika. Glavna točka dnevnega
reda je bila volitev delegatov za pokrajinsko
skupščino v Rog. Slatini. Izvoljeni so bili delega-
tom tov. Fran Drnovšek iz Sevnice in Ludovik
Potočnik iz Bizeljskega; namestnikom pa tov.
Pečnik Josip iz Kapel in Vadnal Fran iz Dobove.
— Jako živahno se je razpravljalo o navodilih
delegatov in o stališču, ki naj ga isti zavzemajo
na skupščini z ozirom na razmerje mešč. šol
učiteljstva in naše organizacije, glede članarine
in časopisja učit. parov, glede mladinskih listov,
učiteljskega naraščanja, o tajnosti učit. zborovanj
in glede enotnih počitnic na srednjih in ljudskih
šolah.

Pri prihodnjem zborovanju, ki se bo vršilo
meseca novembra, bo predaval tov. Tominc o
kmetijskem pouku.

+ Kozjansko učiteljsko društvo je zborovalo
dne 20. minulega meseca v Podsredi. Udeležba
je bila dovoljna. Pred zborovanjem so prisostvo-
vali zborovalci pouku srbohrvaščine v drugem
razredu.

Pri otvoritvi zborovanja se je spomnil tov.
predsednik v svojem govoru atentata na Nj. Vis.
prestolonaslednika ter je dal duška radosti, ki
mora navdajati vsakega ob dejstvu, da je zlobna
roka zgrešila svoj cilj. To našo radost potrdimo
najbolj s tem, da znova prišemo naši narodni
dinastiji.

Nato je pozdravil tov. predsednik navzoče
člane ter goste, katerih je prišlo posebno k temu
zborovanju lepo število.

Sledil je razgovor o hospitaciji, ki bode go-
tovo v vzpodbudo vsakemu tovarišu. Tu smo
imeli priliko opazovati, koliko lahko doseže učil-
telj, če dela z vsehlem. Poučevanje srbohrva-
ščine naj nam ne bode paragraf, ampak delo
vesti. Tov. Potočniku smo hvaležni za njegov
trud.

Po prečitaniu zapisnika zadnjega zborova-
nja, ki se je odobril, je sledilo poročilo tov. Lov-
šeta »Tudi koncentracija«. V tem je poročevalec
na humorističen način obrazložil, kako razume-
lo koncentracijo pouka pedagogi, ki so se vrinili v
šolo in jih je šolska oblast sprejela, vsled po-
manjkanja kvalificiranih učnih moči.

Pri volitvi delegatov za skupščino ljubljans-
kega poverjenistva UJU je omenil tov. pred-
sednik, da je to točko uvrstil pred druge vsled
njene važnosti. Delegatje so se navadno volili ob
koncu zborovanja in tako se je mnogokrat zgo-
dilo, da je delegat zastopal društvo brez vsakih
smernic. Društvo mora dati svojemu delegatu
gotove smernice, ki ga pa seveda ne smejo
oklepiti kot nekač železen oklep in mu onemo-
gočati elastičnost lastnega umenja. Izvolil se je
delegat tov. Potočnik in namestnik tov. Šetinc
in Jerin.

Glede sprejema društva mešč. šol. učiteljstva
v UJU se dajo delegatom smernice.

Nova društvena pravila so bila sprejeta po
osnutku obavljenem v »Učit. Tov.« št. 46/19:9
z malim izpremembam.

Prihodnje zborovanje se vrši meseca no-
vembra v Kozjem.

Tajnik.

Iz Jugoslavije.

— Delegatom in drugim udeležencem
pokrajinske skupščine v Rogaški
Slatini. Da se zamore zadeva prenočišče
dobro urediti, opozarjamo nujno vse to-
variše in tovarišice, ki se nameravajo
udeležiti pokrajinske skupščine v Roga-
ški Slatini in želijo, da se jim preskrbi
prenočišče, naj sigurno do 31. avgusta ja-

vijo šolskemu vodstvu v Rogaški Slatini,
kateri dan pridejo. s katerim vlakom in
kolikokrat nameravajo prenočiti na Slati-
ni. Na posebne želje se bode po možnosti
oziralo.

— Člani Slomškove Zveze in oddaja
služb pri višem šolskem svetu. Zaradi
zadnje oddaje služb so zagnali klerikalni
časopisi velik krik in vik. Res je namreč,
da se je postopalo pri oddaji služb kolikor
se je dalo najobjektivneje. Obsebiamev-
no, da vsi zaproseni služb niso dobili,
kar je nemogoče, ker je več prosilcev
kakor služb. Kar se članov Slomškove
zveze tiče so razen treh vsi dobili za-
prošene službe. Poglejmo pa malo v do-
bo, ko je Slomškova zveza s klerikalno
stranko imela popoln vpliv v deželnem
šolskem svetu, kako je bilo tedaj: Za
Ljubljano je bil imenovan samec Ivnik,
s tremi službenimi leti, ki ni bil niti v
térni, propadel je pa med drugimi starej-
šimi učitelji - vojak in družinski oče s 23
službenimi leti. Na dekliških ljubljanskih
ljudskih šolah je bila za pet učenih mest
vzeta ena sama prosilka iz tropredloga
m. š. sv., ta pa le zaradi tega, ker je bila
Slomškarica. Nobena imenovanj ni ime-
la niti 10 službenih let, propadla je pa
prosilka s prvovrstno kvalifikacijo, z 20
službenimi leti, z meščanskošolskim izpi-
tom, izprašana za obrtne in trg. nadalje-
valne šole in z dovršenim kuharskim te-
čajem. Ta tako izborna kvalifikovana
učiteljica je tudi propadla pri oddaji
mestá nadučiteljice za Sp. Šiško proti
7 let mlajši in mnogo slabše kvalifikovani
učiteljici. Nadalje so bili imenovani na
ljubljanskih šolah tudi drugi učitelji samci
s štirimi in petimi službenimi leti, pro-
padli so pa družinski očeti - vojači in
samo zaradi tega, ker niso bili Slom-
škarji. Kaj se je pa zgodilo z zaslužnim
Janko Žirovnikom je še vsem v spomi-
nu. To je bila v nebo vpjočá krivica! Za
Ribnico je propadel Štefančič iz Vel.
Lašč, dobil je pa nadučiteljsko mesto
mlad Slomškar itd. itd. — Taka objek-
tivnost je vladala tedaj, ko je Slomškova
zveza odločevala o usodi učiteljstva in
ko sta predsednik in odbornik Sl. zv. gla-
sovala proti regulaciji učit. plač v kranj-
skem deželnem zboru.

— Narodnosocialistični posl. Brand-
ner je pričel z vso silo na shodih hujskati
zoper učiteljstvo. Dne 15. t. m. je imel
shod v Hrastniku, na katerem je — po
poročilih iz listov — izjavil, da kraljevi
namestnik, minister Hribar potuje sedaj
po Sloveniji in posluša le ono, kar mu
nagobezda (zelo odličen izraz za narod-
nega poslanca! Op.) par učiteljev. Očital
je potem učiteljstvu — »vzgojiteljem
mladine«, da go ga hoteli spravititi ti
enušni denuncijanti v zapor. — Vajeni
smo bili pavšalnega hujskanja po shodih
zoper učiteljstvo od Šušteršiča. Lampeta
in njihovih kompanjonov v klerikalni
stranki, sedaj vidimo, da se je na enako
višino povzpeli tudi narodnosocialistični
poslanec Brandner. Ako dela taka poli-
tika poslanca Brandnerja narodnosocia-
listični stranki čast in ji daje ugled, je
drugo vprašanje. Eno je gotovo, da ako
sodimo vso stranko po njegovem hujska-
nju proti učiteljstvu med narodom, po
njegovem pavšalnem blatenju učiteljstva
in po njegovi demagogiji, tedaj moramo
reči, da je še mnogo nizkotnejša kot je
bila klerikalna stranka v Šušteršičevi
dobi.

— Ferijski tečaj za učiteljstvo ljud-
skih in meščanskih šol se je vršil ločeno
v času od 3. do 30. julija t. l. na višji pe-
dagoški šoli v Zagrebu. Tega tečaja se je
udeležilo učiteljstvo iz vseh delov naše
kraljevine. Ljudskošolsko učiteljstvo, ka-
terege je bilo okoli 200, je imelo vedno
skupna predavanja, le proti koncu tečaja
se je razdelilo v dve skupini in sicer: v
gospodarsko zadržno in politično pro-
svetno skupino; a pri izletih so se pa vsled
prevelikega števila skozi ves tečaj ločili
v dve polovici. Meščanskega učiteljstva
iz vseh treh skupin je bilo 34. Ti so imeli
pedagogiko - psihologijo, katero jim je
predaval vseučilišni profesor dr. Bazala,
skupno z učiteljsvom ljudskih šol; ekspe-
rimentalno pedagogiko, ki jo je podajal
dr. Mandič, pa posebej. Vsa druga preda-
vanja iz ostalih predmetov razun iz ra-
čunstva, ki je bilo za II. in III. skupini,
skupno, so se vršila ločeno po skupinah.
Predavatelji so bili po večini — za me-
ščanske šole izključno — vseučilišni pro-
fesorji, ki so se trudili podati izbrano snov
pojedno in v čim razumnejši obliki. Zra-
ven so bili zelo vpljudni in z odgovori ter
pomisli postrežljivi; a na izletih pa to-
variški. Ni umetniškega paviljona, nj mu-
zeja in ni tovarne v Zagrebu in njegovi
okolici, da bi si jih udeleženci tečaja pod